

Stichting Historisch Schoten

Onderwerp: Tjaard W.R. de Haan

Bronvermelding: Bert Sliggers; Haarlem Jaarboek 1983

Samenstelling en foto's Theo Kooijman

Tjaard W.R. de Haan

Ieder mens is uniek. Nooit was ik daarvan zo doordrongen als na een bezoek aan Tjaard de Haan. Achter de metershoge berenklaauw en springbalsemien ging zijn Wassenaarse woning aan de Kerklaan schuil, waarin hij de laatste jaren als kluizenaar, geveld door artrose, zijn leven sleet. Weinig was er meer over van de geadoreerde leraar Nederlands op het Lorentzlyceum te Haarlem, van zijn encyclopedisch geheugen waaruit hij altijd met smaak wist te reproduceren en zijn niet aflatende ijver als schrijver van tientallen boeken en honderden artikelen op het gebied van de volkskunde in de breedste zin van het woord,

Bij zijn 'thuiscolleges' leunde hij ontspannen achterover in zijn stoel, één van de weinige die niet bezet was door stapels manuscripten en tijdschriften. Het decor bestond verder van plafond tot plint uit schilderijen van zijn vader, de architect Jacob de Haan, die vier jaar geleden (1979) op 96-jarige leeftijd overleed. Het waren Tjaards ouders die zijn leven 64 jaar lang hebben beïnvloed.

Hij werd geboren op 25 augustus 1919 in de Parkstraat in Den Haag. Zijn jeugd bracht hij door in Rijksdorp en Bilthoven, waar vader J. de Haan architectaannemer was. Aan het eind van de jaren twintig vestigde het gezin zich na een financieel debacle in Wassenaar en bezocht Tjaard zijn vijfde lagere school. Om zakelijke redenen stortte zijn vader zich na 1928 in de politiek. Na een slechte ervaring met de Vrijzinnige Democratische Bond werd de vader actief lid van de Nationaal Socialistische Beweging. De zoon doorliep ondertussen het Haagse Tweede Gymnasium aan de Bilderdijkstraat, waar hij in 1936 eindexamen deed. Aan de Leidse universiteit volgde hij een studie Nederlands met o.a. Volkskunde.

Als leraar kwam hij via Den Haag in Haarlem terecht. Daar nam hij het initiatief tot de oprichting van een Volkskunde Commissie van de Vereniging Haarlem. Naast lezingen werden er onder zijn redactie tal van publicaties over de plaatselijke geschiedenis en folklore verzorgd, o.a. De Zeven Heerlijkheden, de geschiedenis van het Dorp Schoten. Later kwam Spaarndam en Zandvoort.

Zijn opvallend taalgebruik kwam nog beter tot uitdrukking in zijn lessen aan het Lorentzlyceum, waar hij zich ook als kundig toneelbewerker en regisseur ontpopte. Een twintigtal stukken werd door hem vertaald, bewerkt en geregisseerd, terwijl de leerlingen steeds weer voor een geestdriftige vertolking zorgden, van 'Een Zomerzothed' van Cissy van Markxveld tot 'De politieke tinnegieter' van Luwig Holberg.

In 1957 kwam zijn boek "Zeven Heerlijkheden' uit. Een geschiedenis van het kerkdorp Schoten ten noorden van de stad Haarlem

Het werd een groot succes al snel waren de boeken uitverkocht. De herinneringen van het Oude Schoten kwam weer boven. Nu (2012) is het boek alleen antiquarisch te koop. Kenners van de geschiedenis van Schoten zijn geen onjuistheden in het boek tegengekomen.

In zijn boek besluit Tjaard de Haan: "Zeven Heerlijkheden is slechts een voorlopige terreinverkenning, die de vele lokaalbewuste inwoners van Haarlem-Noord tot een bete historisch besef en door tot een grotere "woonvreugde' zal mogen brengen. Mede hopen wij,

dat ons boek zal prikkelen tot voortgezet onderzoek, waarvan wij in de toekomst mogen genieten."

Theo Kooijman richtte samen met Joop de Ridder en Marcel Smeenk een historisch werkgroep Schoten op. Later werd het de Stichting Historisch Schoten. Er werden lezingen gehouden en wandeltochten door Oud- Schoten. Maar ook werd er onderzoek gedaan naar de juiste geschiedenis van Schoten, waarbij ook oude foto's aan te pas kwamen. De gebroeders van Beelen maakten een web-site (Historisch Schoten.nl).

Zo heeft deze groep goed gereageerd op het verzoek van Tjaard de Haan "ga er mee door!"

Toen het Lorentzlyceum fuseerde met de Klaas de Vries Mavo, moest de schoolnaam veranderd worden. Het werd Schoterlyceum. De school kreeg een kort berichtje van de zieke Tjaard de Haan " Een heel goed besluit, Tjaard "

